

K6176

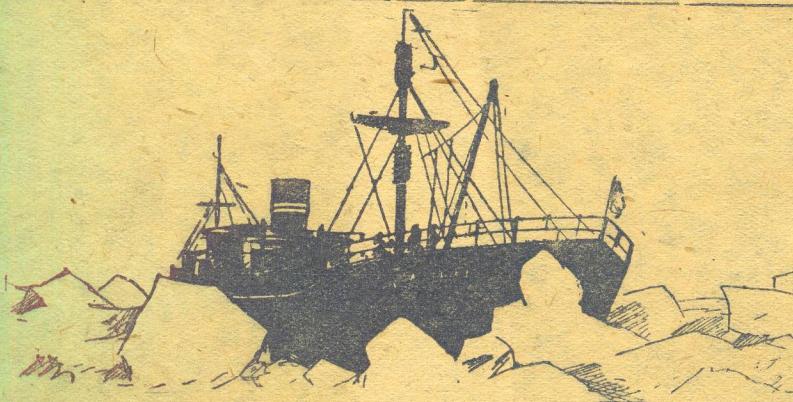
Bce cim
N. 6

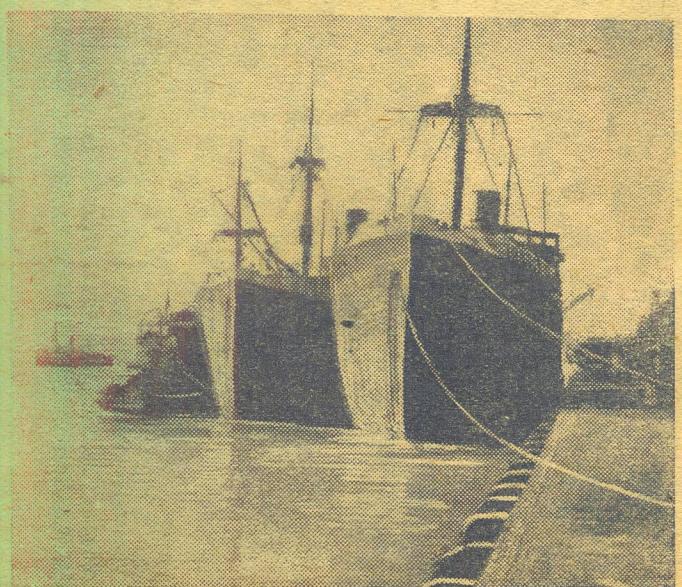
ЧЕЛЮСКІНЦЯМ

ГЕРОЯМ

Карта польоту рятувальних літаків, що вилетіли непосередньо з Хабаровська

ПРИВІТ

БЕРЕЗЕНЬ
№ 6 - 1934

ХАРКІВ
ВУЛ. НАРЛА ЛІБКНЕХТА, 11

63 РОКИ ПАРИЗЬКОЇ КОМУНИ

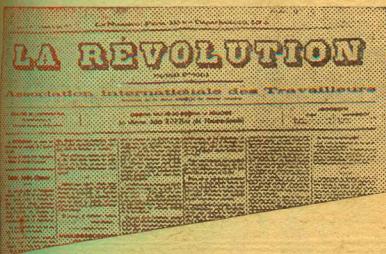
Шістдесят три роки томуувесь світ
блегіль печувана звітка — на вулицях Вавілона сучасності Парижа, зрадженого «урядом національної оборони», виникла комуна — перша в світі
держава пролетаріату.

Вона проіснувала недовго, ця держава паризьких пролетарів. Не мавши однотайної керівної партії, не розуміши едино — правильної революційної тактики — безушинного наступу, давши змогу об'єднаним силам версальського уряду Тьєра і переможних армій Бісмарка оточити Париж, Комуна впала, не зважаючи на героїчну, вишнікою відражену боротьбу комунарів.

72 дні життя, боротьби і економічно-історическої діяльності Комуни залишили трудящому людству незлічені скарби революційного досвіду. Навіть самі помилки, історичні помилки уряду Паризької Комуни стали прекрасною науковою для тих борців, що піднесли нову політику кров'ю героїв прашор паризьких пролетарів.

Відзначаючи чайбільшу воєнну по-
милку Комуни, Марко писав ще перших же днів після повстання:

«Треба було зараз таки йти на Вер-
саль. Момент прогавили через велико-

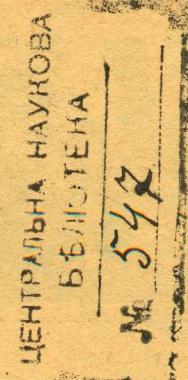

Один з органів паризьких комунарів

душність. Не хотіли починати громадської війни, підіб то потворний ви-
родок Тьєр не почав її вже свою спро-
бою обезбройти Париж».

Керований Ленінським та вир-
гартованою ними партією більшовиків пролетаріат Петрограда і цілої Росії 1917 року не повторив фатальних шоми-
лок Комуни. І розбивши в шприкорні до ног усі спроби контрреволюції, пролетаріат країни Рад проніс прашор Паризьких Комунарів до великої доби другої п'ятирічки, коли кращий Ленінський учень тов. Сталін веде нас до по-
будови безкласового соціалістичного су-
спільства. Прашор Паризьких Комунарів майорить над світовою пролетарською армією, яка готове свої лави до великого штурму капіталізма.

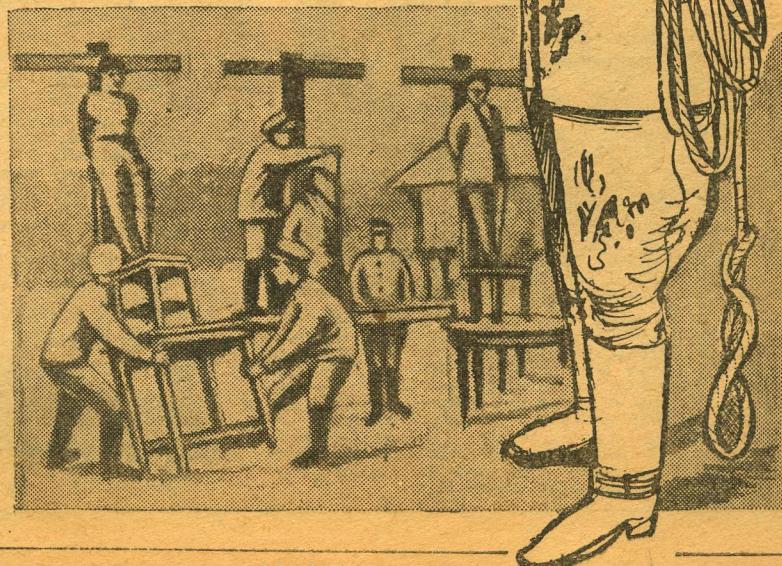
«Паріж робітників з його Комуною», — говорив Маркс, — завжди шанувати-
тут як славного провідника нового су-
спільства. Його мученики створили собі зам'ятника в великому серці робітни-
кого класу. Його катів історія уже тепер пригвоздила до того ганебного стовпа, від якого їх не годні будуть звільнити усі попівські молитви».

Тъєр:

— З вас буде толк, шановний пане Фею, якщо... якщо віденські про-
летарі не візьмуть прикладу з іншої
комуни — з СРСР.

М а л о н о к — х у .
О . К О З Ю Р Е Н К А

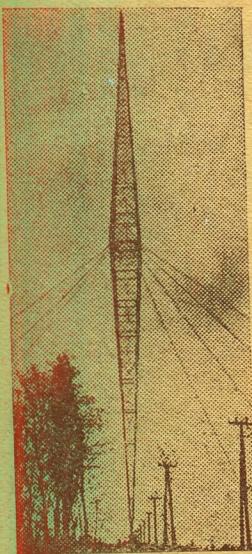

ЗУСТРІЧ БІЛЯ ГАНЕБНОГО СТОВПА ІСТОРІІ

Всесвітня ілюстрація

УГОРЩИНА

Висока хвиля пошлості. Хто не знає ігрової і безтурботної музики, що брекить радіом з Будапешту. Шантано — кабаретні звуки розносяться по ефіру, вдаючи по серцях ситих і самовдоволених мішан. І ось для поширення цієї музичної пошлості збудовано в Будапешті найбільшу в світі радіотелевізію заввишки 315 метрів. На 15 метрів будівники „переплинули“ Ейфелеву вежу. Щогла спирається на круглу фарфорову чащі діаметром три фути, але з дуже тонкими стінками — тільки три дюйми. Уся споруда важить 580 тонн. Задум і виконання такої вежі являє безперечно великий технічний інтерес.

Кредитування торгівлі з СРСР після відновлення взаємних між обома країнами стало вільми актуальною темою в США.

Ділові кола наполягають на тому, щоб цю справу якнайшвидше розв'язали і тим самим забезпечили широкий притілів радянських замовлень. Кілька десятків найрупінших фірм вже висловили своє бажання спродати за прийнятними цінами великі партії товарів, на які є попит в СРСР.

На фоті: Джес Джонс, один із керівників американських фінансів, голова так званої реконструктивної корпорації.

ЕСТОНІЯ

Розенберг не забуває батьківщину. В свій настірливій ідеї пробітися на Схід німецький фашизм виявив особливий інтерес до маленької домулі Йонні Естонії, що являє собою зручний плацдарм для розгортання противідяньських сил.

За прямими директивами з берлінського центру на чолі з Альфредом Розенбергом, що до речі походить з Ревеля, фашистська спілка т.зв. „ветеранів“ наполягла на племінці, який надійні працівники не обмеженими правами. і зазаром мають відбутися вибори президента.

На фоті: теперішній президент Пяст, один із кандидатів на фашистського диктатора Естонії.

ФРАНЦІЯ

Розважатись за всяку ціну — ось неписана програма французької буржуазії. Що тутеше стискує країну петлю економічної кризи і соціальних розрізняв, то ширше го розмаху набирають пишні свята і бенкети панів: их класів. Карнавал і маскаради змінюються з калейдоскопічною швидкістю. Велиезні гроші витра-

чають на те, щоб створити видимість веселошів. Близько 5 мільйонів франків коштував, например, весняний карнавал у Ніцці, куди широчезна реклама зазивала і марнотратних чужоземних туристів.

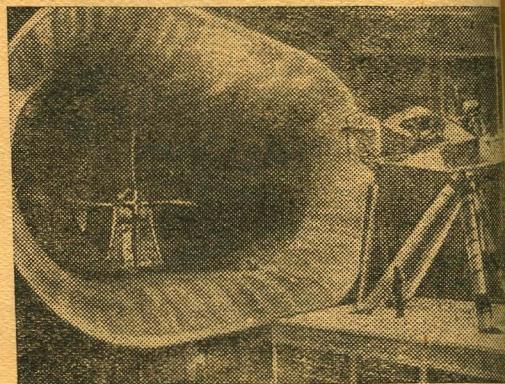
На фоті: виліплена постать „карнавального принца“, що відкриває розгульний похід вулицями Ніцци.

США

Шторм у трубі. Для випробування нових авіаконструкцій військове міністерство США спорудило в Ленглей-Сіті (штат Віргінія) величезну установу, так звану аеродинамічну трубу. Два мотори, потужністю на 4 тис. кінських сил кожен, створюють з допомогою велетенських пропелерів повітряний потік швид-

кістю до 50 метрів на секунду. Тут можна вивірити і відмінні літа, і окремі його частини, встановивши їхні „подінку“ в найнесприятливіших умовах, які можуть трапитися під час льоту.

На фоті: внутрішній вигляд аеродинамічної труби в Ленглей-Сіті.

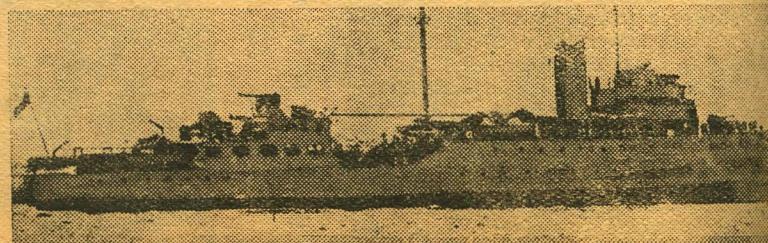

АНГЛІЯ

Люди і техніка. Генерала Фуллера дехто вважає за чудака. Його думки про потрібну відмовитися від великих армій і перейти до невеликих ударних груп цілком механізованих і моторизованих частин піддавались суровій критиці у військовій літературі. До його голосу прислушались „остільки-осіл-ки“, відкидаючи загальну схему, але беручи з неї окремі принципи. Тепер уже слід визнати за безперечно неминуче, що поряд з могутніх моторизованих поєднань існуватимуть і мавові армії, що їх собі будуть густо насичені технічними засобами бою. Та коли Фуллер де в чому і помінявся, то помилки ці були зовсім не винахідом. Його стопроцентно-механізаторський ідея є відбитком того страху, який на-

ганяє на буржуазію сама думка про неминучість покликати до армії мільйони трудящих, що на них не можна покластися. Фуллер намагався відшукати такий варіант, що звільнити би панівні класи від постійного тиску солдатської маси. Заколоти в капіталістичних арміях 1914-18 року у всіх це на пам'ять, а перспективи в разі війни проти СРСР ще грізніші. Ось у чому зерно Фуллерових теорій, що про цього ніколи не згадують прилюдно, але тим настирливіше думають у штабах імперіалістичних армій.

На фоті: генерал Фуллер (згори) і новітнє судно англійського флоту — сітковий зашгороджувач „Гарднап“, пристосований для боротьби проти підводних човнів.

Кат віденських робітників віце-канцлер Еміль Ф. І

НЕЗАБУТНІ ЛЮТНЕВІ ДНІ У ВІДНІ

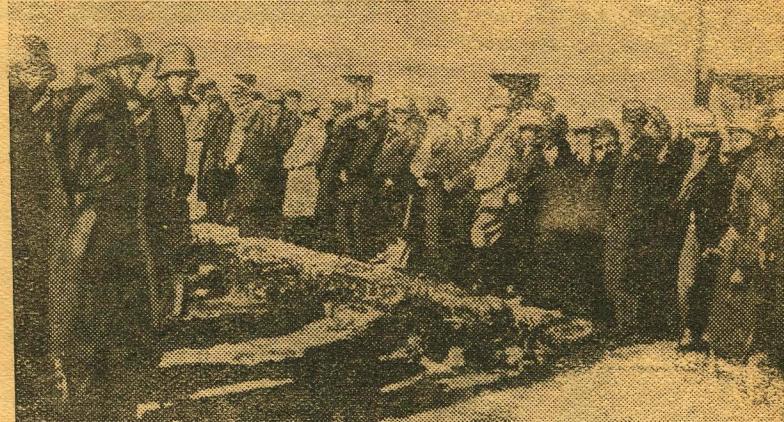
„Повстання могло і не бути. Якби Дольфус виявив почуття політичної реальності, пожежу можна було б ліквідувати. Не наша вина в тому, що події набрали грізної розв'язки“. Вони мають рацію жовті писаки з «Арбейтер Цайтунг», автори наведених рядків! Їхня совість абсолютно чиста перед фашизованою буржуазією. Вони зробили все від них залежне, щоб заасистити полум'я пролетарського виступу. Це розуміють усі: і уряд, який тільки про око людське створює видимість переслідувань соціал-фашизму, і самі робітники, що з помоста шабельниць кленуть тричі зрадницьких ватажків.

Класичним документом зрадництва соціал-демократів лишається в історії пролетарського руху заяви соціал-фашистських лідерів, зроблені ще під гуртком невіщухлі у Відні, Граці й Ліпци калонади. «Неймовірно лівий» теоретик

віч-на-віч з озброєними робітниками. Отто Бауер і інші не змогли загасити руху, як вони це зробили в пам'ятні липніві дні 1927 року. Але зате, всію свою попередньою діяльністю, вони допомагали кривавим пісм австрійського фашизму роззброїти й дезоргані-

зувати пролетарські лави. Це ж саме керівництво австрійської соціал-демократії благословило вилучення зброя

Полонені повстанці-робітники з Флорід-сдорфу у дворі поліційного комісаріату

зувати пролетарські лави. Це ж саме керівництво австрійської соціал-демократії благословило вилучення зброя

Групи робітників, забитих під час оборони будинку ім. Карла Марка у Відні

Отто Бауер і «главковерх», що дезертував у розпалі бою, Юліус Дейч, повідали світові про те, з якою самовідданістю вони боролися проти пролетаріату, яких зусиль вони прикладали на те, щоб розчулити твердокам'яного Дольфуса і випрохати для себе місце на замітках фашистської колесниці фіною повної самоліквідації всіх пролетарських організацій.

Отто Бауер обурений з боїв, з промадянської війни, що тиждень точилася в усіх пролетарських центрах Австрії. Одне діло підтримувати репутацію австрійського марксизму, як «найлівішої» формaciї світового соціал-фашизму і зовсім друге — опинитись

в робітників, воно ж кинуло лозунг підкоритися постанові про розпуск шуцбунду.

З свого прекрасного чехосlovачького «далека» мерзенна група дезертирів здудрує тепер на тему про те, як було б добре, якби Дольфус пристав на їхні пропозиції і дав би їм місце у «корпоративній» державі. Шибениці з тілами мужніх оборонців барикад кидають зловісну тінь на зруйновані робітничі будинки, зойки тисяч катованих досягають з фашистських тюрем, догортають попелниця робітничих жителів, а соціал-фашистське гайвороння вже кружляє по кривавих слідах, розшукуючи для себе потайну лазівку.

«Стратегія» зрадників - командирів вичерпувалась коротеньким словом «не». Не виходити за межі робітничих кварталів, не нападати на військові частини, не продиратись до центральних пунктів зосередження ворога, не стріляти, коли ворог ще тільки гуртує сили.

Годі й говорити про якусь погодженність і цілеспрямованість в діях окремих пролетарських загонів. Кожне передмістя билось на свій страх і риск. Ворожий штаб міг скерувати удари в першому - лішшому напрямі не боячись того, що зазнає нападу від суміжних повсталих районів.

Довготривалий опір розрізнених і розпорошених робітників можна пояснити тільки їхньою винятковою мужністю. «Робітники бились як леви» — писав кореспондент буржуазної газети «Манчестер Гардієн». «Я здивований заваяттям повсталих марксистів», втірив йому і керівник кривавої розправи, лідер фашистського хаймверу Штадемберг.

Епізоди збройної боротьби у Відні і Штадемберг, у Граці й Ліпци знесмертили імена пролетарських борців. Героїчною легендою від опису кипучої енергії одного з ва-

Один із соціал-фашистських зрадників довгочасний бургомістр м. Відня Карл Зеєйц

тажків робітничих загонів Валліша. Цей рядовий, нічим до того не відзначений скромний борець шість разів водив у Штейері в атаку своїх вірних співтоваришів. Його хист військового організатора і приклад особистої відваги забезпечили перемогу, щоправда кілька днів, у важливому промисловому центрі країни. Розбивши на голову вдвое численніший загін хеймверу, Валліш віддав наказа рушати на Віден, на допомогу тамошнім оборонцям барикад. І тільки звістка про припинення боїв у столиці змусила його відвести своїх бійців у гори, де ще кілька днів точилася партізанська війна.

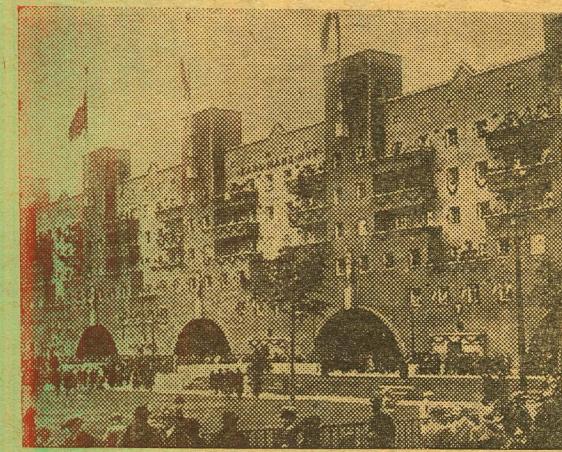
Залишки барикади з бочок, старого заліза і т. п.
в О т т а к р и н г у

співчуття й допомогу цілого капіталістичного світу. Адже відомо що на угорському й італійському кордонах вже зосереджувались інтервенціоністські частини, що збройне втручання імперіалістів було вже принципово вирішено. Про це відверто писала буржуазна преса, яка порівнювала створену ситуацію в Австрії з облогою Парижу 1871 р., нагадуючи про ту підмогу, що подали прусаки Тьєрові для придушення Парижкої комуни.

Світова буржуазія зітхнула з полегшенням. Повстання пролетарського Відня придушене. Але марна є радість катів. Віденські барикади довели всю справедливість Сталінових слів:

„ідея штурму зреє в свідомості мас“. Штурмуючи, робітничий клас об'єднується під прапором Комінтерна, а під цим прапором він переможе і напевно!

М. ФЕЩЕНКО.

Великий робітничий будинок, так званий Карл-Маркс-Гоф, де відбувались особливо запеклі бої.

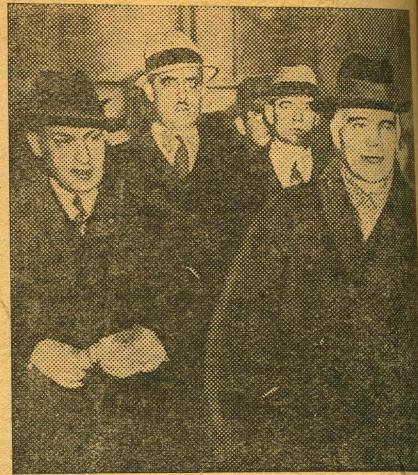
На цьому рідкому прикладі успішного подолання ворога видно, які величезні були шанси на перемогу пролетарських сил. Хіба це випадково, що навіть у цих районах, де повсталі були майже беззбройні, військо прорідалось крізь барикади тільки після кількаразових атак із тяжкими втратами. Відомий випадок, коли десяток - другий дружинників стримували на тиск моторизованої частини урядового війська протягом цілої доби. Жінки кидали каміння з вікон, пілітки брали на приціл фашистських гвардійців з допотопних місілівських рушниць, безперервно торохотків з-за насінів споруджені барикади єдиний кулемет, що його відбили в сумежному поліційському участку робітники.

Так билися віденські робітники, зраджувані соціал-фашистськими водіями, позбавлені командирів, стиснуті й розбиті по одній криовою реакцією, що спиралася на

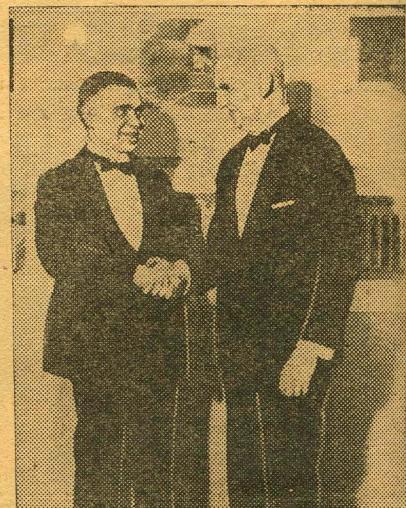

Військовий патруль перед робітничим будинком, що його захопило урядове військо.

НАШЕ ПОВПРЕДСТВО В США

Щасливо почате дружне співробітництво СРСР і США розвивається і далі на користь зміцнення загального миру. Значну роль в цьому на думку американської преси відіграє вдало підібраний склад повноважних представників обох країн: т. Троїновського, радянського посла в Вашингтоні і п. Вільяма Булліта, посла США в Москві.

На фото кілька моментів з життя першого радянського повпредства в США. Згори вниз тов. Троїновський (праворуч) в супроводі радника повпредства т. Свірського після чергової розмови з журналістами. — Тов. Троїновський на відкритті музею новітнього мистецтва в Нью-Йорку вітає директора музею К. Гудіра. — Ремонт в будинку повпредства.

БУРЕВІСНИКИ РЕВОЛЮЦІЙНОГО ШТУРМУ

У Франції, яку „соціалісти“ називають „останньою траншеєю демократії“ провадиться скажений наступ фашистської реакції. Розвал версальської системи, величезне загострення всіх імперіалістичних суперечностей, прихід до влади у Німеччині гітлеризма під пропором війни і реванша, поглиблення кризи і поруч з цим швидке революціонізування мас прискорює фашизацію французької буржуазії, переход її до терористичних методів панування. У готовуванні воєннофашистської диктатури французькі соціал-фашисти відіграють ту саму зрадницьку роль, що і їхні німецькі колеги — Зеверінги і Брауни, а ліво-буржуазні партії радикалів і радикал-соціалістів виконують роботу Брюнінгів і Шлейхерів. Під крильцем ліво-буржуазних урядів і їхніх соціал-фашистських спільніків буйно розвітли такі воєнно-фашистські організації, як „вогневий хрест“, „французька солідарність“, „патріотична молодь“, „агарна партія“ і інші.

Використавши, як привід, грандіозну аферу Ставицького, що викрила нечутну продажність державного апарату і буржуазних партій, французький фашизм вивів свої банди на вулиці, щоб захопити владу. Під захистом шолії фашисти зробили спробу атакувати парламент. Ліво-буржуазний уряд Даладье погано пішов у відставку. Йому на заміну прийшов уряд «національного единання» під чолі з Гастоном Думергом. До складу цього уряду ввійшли представники вояковичної фашистської реакції поруч з кількома радикалами і «неосоціалістом» Марке. Всі партії французької буржуазії від представників Міжнародного фронту до партій крайньої реакції об'єдналися. До нового уряду, який прийшов до влади під демагогічним гаслом «боротьба з продажністю», ввійшли такі брудом афер вимазані ділки, як Тардье. Більше то-

го: розслідування виявило, що Тардье і його міністр — Фландрен самі причетні до афер Ставицького.

Від Даладье до Думерга, від Думерга до якогось французького Гітлера — такий шолітичний маршрут французької

мас, повернути його в річище боротьби за парламентську „демократію“ повнотою провалились. Пролетарські маси

Гастон Думерг, голова уряду „національного единання“

чимраз ясніше розуміють, що переможна боротьба проти фашизму можлива лише під бойовим пропором компартії, що єдиний путь робітничого класу — це путь боротьби за пролетарську диктатуру. Гасла „хай живуть ради“, „хай живе СРСР“ звучали в ці дні з краю в край по всій Франції. Очоливши антифашистський рух мас, викриваючи ганебне зрадництво соціал-фашистських лідерів, компартія Франції невтомно кує єдиний бойовий пролетарський фронт, і цей фронт поширюється і крізь день-у-день. Бліскучий успіх загального страйку влив нову

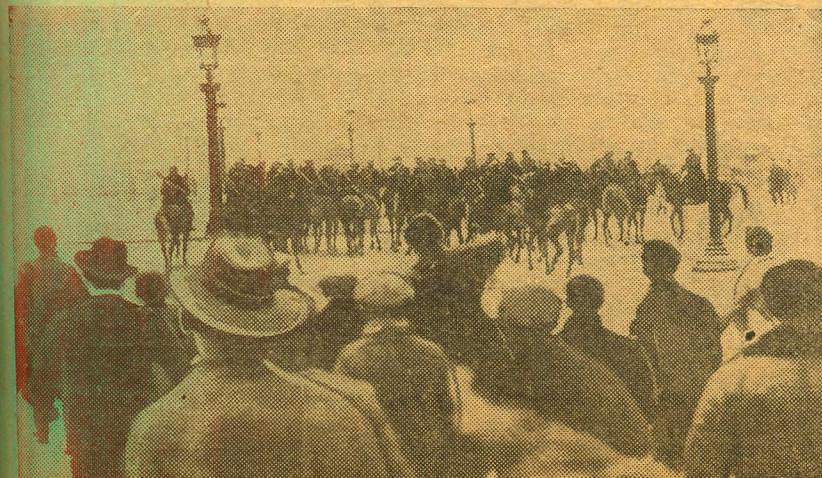
Новий воєнний міністр Петен нагороджує поліційних офіцерів, що виявили особливу нещадність в боротьбі проти комуністичних робітників

буржуазії. Але наступ фашистської реакції шаткнувся ще могутній контрнаступ французького пролетаріата. Наука політики „меншого лиха“ в Німеччині не була марною для французьких робітників. Уже другого дня після фашистського виступу, 7-го лютого паризькі робітники під керівництвом компартії пішли на баракади. Під час вуличних боїв 7-9-го лютого убито 8 і поранено сотні робітників. 12-го лютого французькі робітники провели найбільший в історії Франції політичний страйк під гаслом боротьби з фашизмом. Цього дня страйкувало 4 мільйони робітників, півтора мільйони вийшли на вулицю під пропором єдиного антифашистського фронту.

Усі намагання соціал-фашистів політично вихолосити могутній антифашистський рух

Вважаючи поліцейські сили для розправи з робітничими демонстраціями за недостатні, новий уряд, увідоху загони колоніального війська. На фото: кулеметний патруль на вулицях Парижа

Революційна комуністична демонстрація на майдані Згоди у Парижі. На плакаті видно кінний загін хандарів, що виставлені проти десантної частини

спергло в серця французьких робітників. Похброни убитих робітників перетворилися на грандіозну демонстрацію коло Стіни Комунарів, у якій взяло участь 200 тис. комуністичних, соціал-демократичних і неорганізованих робітників.

Події у Франції показали, що французький пролетаріат ще дасть замінити себе в ярмо фашистської диктатури. Вони свідчать про піднесення революційної хвилі у всьому світі. Вони сигналізують, що надходить час непереможного революційного штурму.

С. РОЛІН.

В И Н А Х I Д

М. а л ю н о к
Д. Журавицького

I.

Щовечора Пархоменко працював уперто й не помічав, як до вікон чорним кілімом притулялася ніч. Він вирішив обов'язково до початку виробництва закінчити винахід.

На цього бо чекали всі.

І тільки колишній його начальник Тритузний скептично ставився до роботи Пархоменка. Власне, жили воно між собою мирно й тихо доти, доки Пархоменко не заговорив на одній із виробничих нарад про свій винахід.

Того вечора, скучий на слова, головний інженер Штолман похвалив задум майстра, і тільки Тритузний, не підводячись в лаві, їдко й глувливсі крикнув:

— Вигадки!

Того вечора, висміяче за сім років воно вийшли з клубу, не обмінявшись думками їй не поговоривши про власні справи.

Ранок хемік Петренко пісвернув остаточно виправлений рисунок апарату і Пархоменко рішив закінчити сьогодні обробку головної деталі. І от, від після роботи йде діє модельної. Настриг іому хороший, радісний.

Відчинивши двері, він підійшов до шафи, заклав у щілицу замка ключ. Але рука застигла і тривожна тінь лягла йому на лиці. Замок був зламаний. Пархоменко стояв біля шафи боячись розчинити її, бо чекав, що побачить на полицях пошматоване тіло свого винахіду, або ще гірше. Його зовсім не буде там.

Потім, рвучко потягнув двері, побачив: на полицях лежали частини в такому ж самому порядку, як він розіклав їх учора. Полегше зіхнув і кинувся обмачувати руками єжому деталь. Все було ціле, тільки головний стрижень з якимсь чудернацькими канцями лежав на другій полиці, тоді, коли Пархоменко добре пам'ятає, що він поклав його на самий низ.

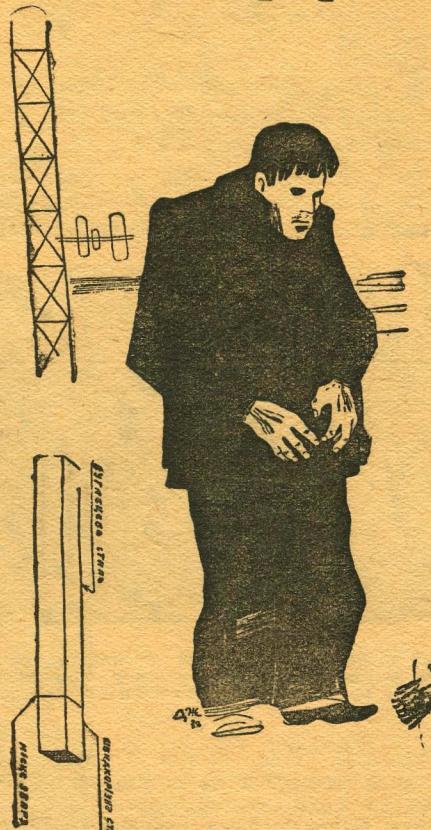
— Значить тут хтось був... — кружляли числом думки. — Хто ж цей злочинець? — питав себе Пархоменко. — Був, зламав замок, нічого не зачепив, — яка ж була його мета? — Тисячі відповідей блукали в його голові, але Пархоменко злісно відкидав їх, не маючи можливості зупинитися хоча б на одній. — Невже ж він хотів ознайомитися із винахідом, щоб використати його для себе. Але це ж краще зробити через рисунки. Значить лишається одне, — прийшов до висновку майстер: — він хотіз зруйнувати винахід... — Чого ж не зруйнував?

Пархоменко первусться. Він почував, що сьогодні працювати не може і, приднівши існого замка, уперше за два місяці покинув майстерню, коли ще промені сонця запаливали у широких вікнах цукроварні рясні вогнища.

— Ти? — здивовано запитала дружина. — Чого так рано?

Але Пархоменко, не скидаючи брудного одягу, мовчки сів на стілець.

Дружина тривожно дивилася на нього інби хотіла по стурбованому обличчю відгадати, чому він такий схильний. Боялася запитати, бо здавалося,

... Пархоменко згорбився, очі в підлогу
М О В Ч Ч А В ...

що у відповідь скаже щось жахливе, і тому застигла в напруженому чеканні.

II.

Світло від електричної лампи блискучим сяйвом заливає кімнату, сліпить зір і це дратує Тритузного. Він виключає світло, підходить до вікна, спирається ліктами на лутку. За вікном ніч ласкова, оксамитова й де-не-де на її чорному кілімі квітнуть ліхтарі. З сусідньої кімнати доноситься дуже хрошіння, всно нахабно порушує мрійну істину, нагадує Тритузному про щось неприємне і перешкоджає думати. Він зачиняє щільно двері й знов підходить до вікна.

— Так, говорить сам до себе, — значить я — фінч, — і злісна посмішка ледве вигинає міцно стиснуті вуста. Тритузний на мить пригадує, як сьогодні перед усім цехом помічник директора засперечався з ним через ремонт пресів. На ремонт здавали їх відрядно і Тритузний запросив дев'ятсот карбованців тоді, коли за розпілками належало сімсот.

Помічник директора довго сварився, настирливо доводив майстрів, що таїй вчинок з його боку нехороший, зрештою терпець урвався і він крикнув на всеці цех таих, що почули всі робітники:

— Ви рвач, Тритузний! Я передам ремонт бригаді Пархоменка.

Словя що вогнем опалили Тритузного і в цю мить, коли він пригадує їх, міцно стискує руками скроні. Пархоменкова бригада взялася ремонтувати пре-

си. Цього вже Тритузний не міг потерпіти. Вся надія підробити зайвих двісті карбованців, щоб мати можливість докінчити будувати свій будинок, загинула. Вже багато років складав Тритузний карбованець до карбованця, багато років пестив мрію, що там, за цукроварне па латці землі, він збудував власний будинок, навколо посадить яблуні й заживе спокійно й безтурботно. І рік за роком Тритузний втілював свою мрію в дійсність. Будинок будувався, ріс і лишилося небагато, щоб закінчити його: вставити двері, вікна, обрамати.

Знову цей Пархоменко, знову він став на перешкоді. Адже недавно цей самий Пархоменко працював у нього, Тритузного за помічника, а тепер випередив. Турбує Тритузного, і те, що Пархоменко став винахідником, і те, що до цього з новагою ставляться інженери й робітники.

— І хто міг подумати, — злісно мимрить під ніс Тритузний, — що із цього хлопця вийде такий майстер? Вчив я тебе... — Власне тут Тритузний почував, що він не зовсім правий, але злість накопичувалася і спішила його. Спочатку він думав, що дійсно з Пархоменком нічого не вийде, але сегодні... Тритузний знервовано повів плечима і срібляста голова здригнула, — «сьогодні він впевнився, що задум Пархоменка не вигадка. Правда, цей вчинок не зовсім чесний, але к черту тут чесність, коли тебе вибивають з колії тихо мірного життя. Хто ж зізнав, що цей чортяк Пархоменко, якому є тридцять шість нема, здатний на такі речі?

Ввижалося, що успіхи Пархоменка наближають до загибелі авторитет Тритузного, вибивають його з місця в житті, яке він завоював протягом багатьох років.

III.

Перед тим, як іти на роботу, Пархоменко завжди зупиняється на хвилинку перед календарем, не кваплячись одривати листок, швидко перебігає очима зворотний бік і ховає в шухляді. Звичка ця в нього давня. Але раніше він листки кидав на підлогу, а тепер зберігає. В шухляді їх сорок три. Він щодня лічить їх.

Листки — дні.

Одірвав листок, минув день. Їх сорок три. Сьогодні ссрік четвертий.

Сорок чотири дні Пархоменко працював над винахідом, ще зосталося двадцять.

— Двадцять, — у голос промсляє він і виходить із хати.

Йшла осінь. А в цукроварні весна: сонцем б'є електричне сяйво. Скоро згадуть гудки і почнеться робота.

Пархоменко працював уперто, прагнув перемоги. Але в колі метупливих і заповнених вщерть працею днів на мить виринала зладка про те, що чужі руки тримали деталі винахіду, що хтось чужий цікавився ним і це не

рвувало Пархоменка. В голові стриміла настриглива думка

— Це він...

IV.

Пархоменко прорів рукою по чолі, витер піт. З цехів доносився фомінкий браздік моторів.

— О-о, — зойкнув боляче Пархоменко і рвучко повернувся до вікна. Рана була зламана. Те «о-о» розірвало тишу, — і назустріч у цех вискочив слюсар Хвиля, крикнув:

— Хлощі, біда! Пархоменків апарат зламано...

Цех захвилювався. Станки переходили на холосту трамсмісію. Люди квапились до модельної.

Через кілька хвилин про це знала вся цукроварня. Пархоменко згорбився, очі в підлогу, мовчав. Хвилини здавалися неймовірно довгими.

— П'ятдесят сім, — ледве чутно шепотів він.

На цього стурбовано дивився інженер Штолман.

— Товаришу Пархоменко, — промовив він тихо й дциро, — ви не турбуйтеся. Я зараю же призначу бригаду, яка за декілька днів під вашим керівництвом зробить новий апарат. Я сам допомагатиму... Ви не хвилюйтеся.

— Ale ж п'ятдесят сім! розумієте, п'ятдесят сім днів!

— Я розумію, дуже добре розумію... Злочинця ми викриємо, — і Штолман поклав руку на майстерове плече, стика підштовхуючи його до дверей.

— Ні... я не піду. Я мушу знати хто... — не закінчив, бо поглядом наткнувся на чорну пару очей.

Тритузний витримав погляд Пархоменка і поволі вийшов з модельної. Тоді Гархоменко глянув собі під ноги. Серед уламків винаходу лежало щось кругле бліскуче, швидко зігнувшись й підняв. Хвилю разглядав, а потім ще схвильованіший вибіг із майстерні.

V

Для Тритузного час — розпечено заливо. Адже в слюсарні вже третій день над апаратом працює ціла бригада. Пархоменко й не виходить звідтиля. Він од пережитого осунувся і на скронях йому де-де-де виблискуєтъ срібні волосинки.

Увечері після гудка зустрілися на мокрій жужелиці, стали обидва, хоч і не думали ставати. Обпалили один одного суворими поглядами, але мовчали. Пархоменко хвилюючись показав Тритузному гаманець, потім поволі відкрив його і в отворі щось блиснуло.

Тритузний глянув; кров заходила в скронях.

Навколо панувала осіння тиші.

«Ік ще я тоді загубив. А в тім, хто знає, нехай доведе, що це мій» — думав Тритузний, та пригадав, що на перстневі було написано його прізвище.

— Це ви зламали? — спітав Пархоменко.

Тритузний люто:

— Я! Іди й заявляй...

— Я піду. Тепер я впевнився... Завтра мій апарат працюватиме. Ale на-

віщо ви це зробили? Це ж школа не особисто мені, а для всього заводу..

Від цих тихих і суворих слів Тритузному стало моторошно. Він бо чекав, криків, лайки. До такої розмови він не був підготовлений. Під ногами шелестіла мокра жужелиця, а до серця підкотилася нудьга. Мовчав.

— Нате! Цей доказ зайвий!

Тритузний відчув у себе розгубленім і прибитим. Затиснувши міцно в долоні перстень, він п'яною ходою вішов додому.

Ішов і непомітно для себе описився за цукроварнею біля свого педобудованого будинку, що стояв над узгір'ям, де внизу шуміла річка. Сів на призби й замислився.

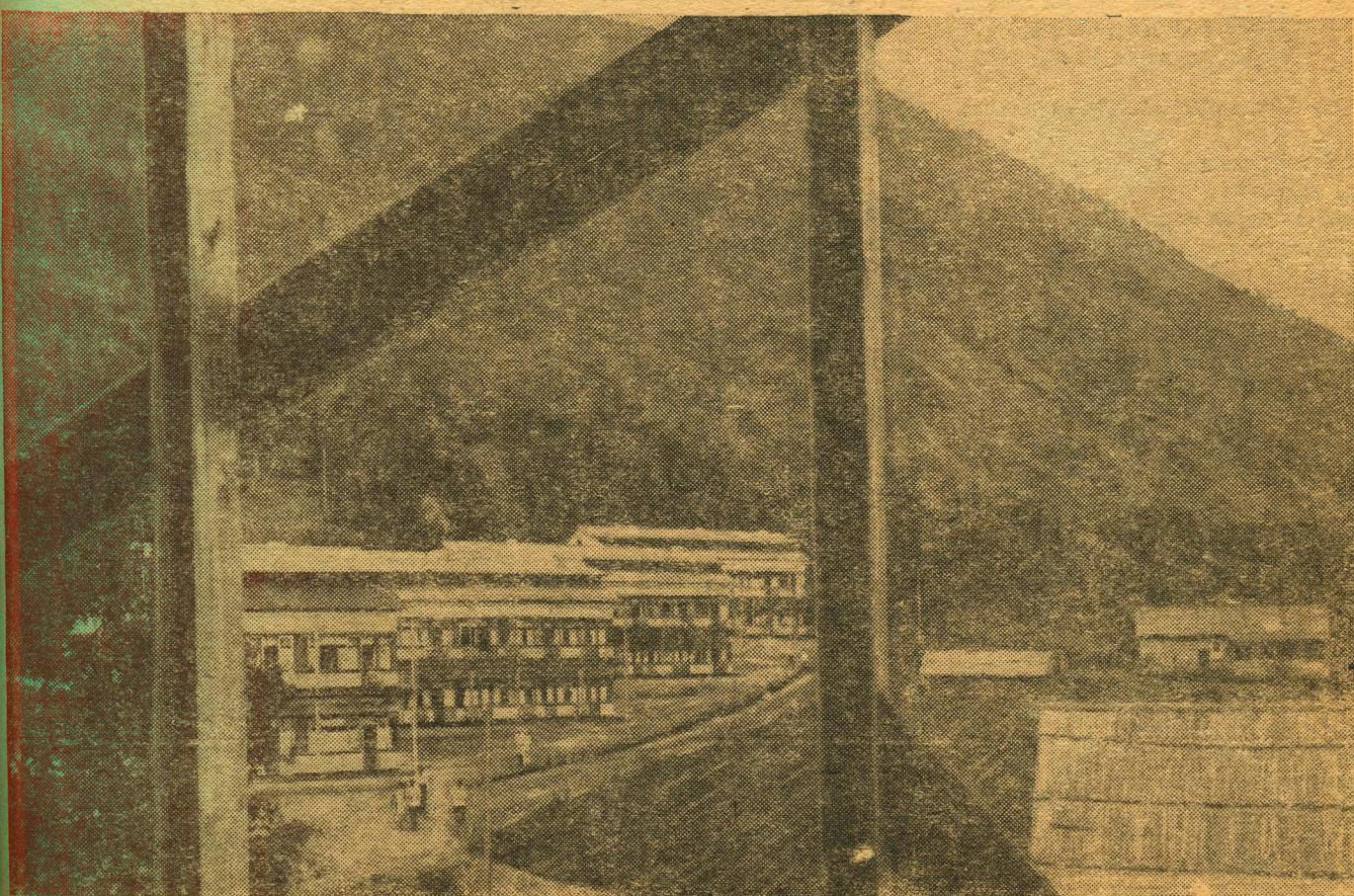
— Так, — промовив у голос, — тридцять п'ять років... Тридцять п'ять років заради ось цього... — Будинок дивився на цього більмами вікон і беззубими отворами дверей. Тоді Тритузний злісно видавив: — Невже я помнився?

VI

В цукроварні перевіряли апарат Пархоменка. Коли на транспортер з-під преса вискочила брикетка стислого сухого жому, який ще був мокрий і парував, гурт робітників залишив веселим вигуком.

Апарат працював. По конвеєру радками рухались брикетки.

Тремтіли стрілки манометрів, а обабіч видзвонювали байдуру пісню поршні.

Починається літній курортний сезон. На фото — головна частина санаторія комісії сприяння вченим при РНК СРСР в районі Теберди (Сіверні Чорні Гори). Кавказ

В Е Л О - ПІСЕНЬКА НА РОЗІ

БЕЗІМЕННОГО ПРОВУЛКУ

М а л ю н к и
худ. М. Корнєва

I.

Він вирнув з під'їзду будинку Держпрому... На одну мить... лише на одну мить його погляд затримався на мені. Потім він круго повернув за ріг і швидко, широко ступаючи, подався вниз до зупинки автобуса. Так. Це його під лопатку підстрижена борода і довгий крючкуватий ніс... Я кинувся за ним... але він устиг спітися на підліжок і автобус рушив.

Я зупинився на тротуарі. Він озирнувся в мій бік, і тоді я остаточно віднав ту саму бороду, що її вперше побачив понад 15 років тому, коли весняного квітневого дні, вилізши на стовці, я говорив на мітингу солдатів у одному із зруйнованих сіл України. Коли я сказав: «У дванадцятому році у нашій газеті «Звезда» вожді наші писали...» із задніх лав хтось вигукнув: «Нічого було робити, то їх писали... треба було діло робити». Вигук потонув у глухому гуді... Потім до трибуни пробрався офіцер з акуратно підстриженою борідкою, з крючкуватим носом, вичерпав на бочку і почав вигуковувати так, як дають накази у військових частинах — загалюючи закінчення коротких фраз. Він закликав: «не вірте більшовикам, ідіть за Керенським і іншими чесними людьми рятувати державу і могутність матері Росії».

Коли полі білої мантії гетьмана майоріла над кров'ю степів України, я зустрів його на вулиці Одеси.

Озираючи крадъкома перехрестя вулиць, я вирнув з двору. На перехресті було порожньо. Ралтом одчинились падні двері і звідти вийшов офіцер з чорною, акуратно підстриженою борідкою і крючкуватим носом...

Він ішов назустріч мені.

— Ви? — сказав він ласково.

— Добріден, — вілловів я і хотів було пройти повз нього...

— Ви тут живете? — спітав я.

— І тут служу, в штаб...

— А ви?

— Я теж...

— Як теж?

Я добре зрозумів його «теж»...

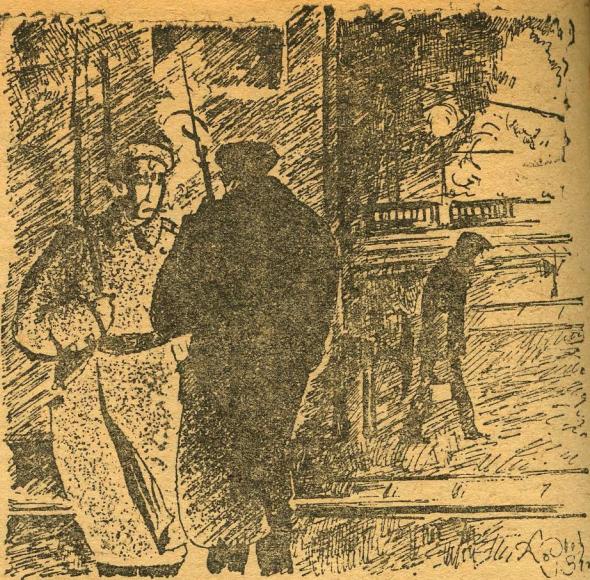
— Заходьте, — сказав він, показуючи на сірий будинок. Буду радий.

— Добре.

І ми розпрощалися.

Коли я повернув за ріг, — почув позад себе кроки... Я зінав, що це він...

— Притадав, — сказав він, торкаючи

— Скоро ми вставимо перо, — почув я розмову біля буфера

мене за плече. Мені треба зайди до крамниці, — так що нам по дорозі.

— Еге, — подумав я, — маємо вулицю, щоб чурнуги в прохідний двір. Різко повернувшись до нього, я відповів:

— Так, я до вас, капітане, сьогодні обов'язково зайду. А зараз я іду до хворого товариша, — ткнувши йому руку, я кинувся в прохідний двір. (Для роботи ми завжди обирали вулиці, що були прохідні двори).

Капітан, пройшовши не більш ста кроків, повернув назад. Перешов на протилежний бік. Оглянув пильно і безцеремонно будинок, потім зайдов у двір. Постояв посередині, щось розмірковуючи.

— Прохідний, — сказав він голосно і вилявся...

З підвальну виліз двірник.

— Чого зволите, ваше благородство?

— Нічого, — відповів грубо капітан. — Нікає тут! Всипати б — тоді знаєтимете...

Двірник не зрозумів люті капітана. Взяв мітлу і пішов підмітати тротуар.

— Хто тут живе? — спітав капітан, проходячи повз двірника.

— Люди всякі, ваше благородство.

— Знаю, що всякі, — отризнувся капітан. — Дурак!..

Нічого двірник не відповів, — «Краще не зчіпатись з ним» — подумав він і розлютовано почав мести мітлою під ногами людей, що снували тут.

Пізно вночі всі квартири обништорили солдатські патрулі, а в ресторані «Фалькон», капітан розповідав іншим офіцерам, що йому що-то настала на слід одного з більшовиків.

— Висліджу я його і всю шайку зла паю... Не сьогодні, так завтра. Обвів я його, що називається круг пальця... По обіцяв зайди.

А в той час, коли капітан хвастав і коли солдат обходив квартири прохідного двору — ми випускали листівку, повідомляючи про те, що «на вулицях Одеси пезабаром маятимуть Червоні прапори труда». ..Мене послали в Бірзулу для зв'язку з полтавськими загонами. Холодні теплушки зушилися поблизу вокзала. У формі вчішлювана ходив я від одного батона до другого — в тушику була моя явка. На другий шуті стояв військовий поїзд. Лишо перетинали двоє офіцерів.

Колгосп „Красний трудовик“ Васильківського району на Дніпропетровщині. Колгоспник-ударник тов. Краевий О. на проданий споживкооперації хліб — купив велосипед

**Пас у пана я телята,
був у пана самокат.
Їде ранком пан катитись —
полякає всіх телят.**

...Лине вело, мов та птиця,
поруч вела плине тінь.
Шумлять шини, блищають
шпіци...
Дрінь-ділінь!... Дрінь-ділінь!...

**Відтоді машина клята —
не виходила з думок,
часто-часто самоката
майстрував із паличок.**

...Ляжу я, а вело сниться,
невідступно, мов та тінь:
личе, лине вело-птиця...
Дрінь-ділінь!... Дрінь-ділінь!...

**Виріс, звісно, партизаном,
бо був змалку я батрак.
Як нагнали тоді пана —
покотився, мов курай.**

...Вже й женився, а все сниться
увиждається мені:
лине вело, мов та птиця...
Дрінь-ділінь!... Дрінь-ділінь!...

**У колгоспі на відмінно
працював я літо все.
Продав лишків та поцінкою
купив ще й велосипед.**

...Лину, лину, мов та птиця,
поруч вела плине тінь.
Ні догнати, ні спинити...
Дрінь-ділінь!.. Дрінь-ділінь!..

До моого вуха донеслося:

— Вони всюди і — треба вам сказати — хитрий народ. Виходжу я цими днями із своєї квартири, а назутріч мені один із їхніх шайки. Я його за комір, але він все таки накивав глятами. Прямо таки із рук вислизув...

— Да... — відповів другий.

Озираюсь. Бачу він, капітан з лопаткуватою борідкою і крючкуватим носом. Я засунув руку в кишеню і наманав револьвер... Потім подумав: «Що мені це дасть?» Обернув ліхтар червоним склом усередину і пішов вздовж теплицю.

— Скоро ми вставимо перо, — почув я розмову двох солдатів коло буфера, — полетять їхні начальники.

Замірнітили мене, замовкли.

— Вартуєте? — спитав я.

— Вартуємо...

— Вартуйте, вартуйте до слінного часу, — сказав я.

До теплицю пішахишло двоє офіцерів.

II.

Котилися полки на південні. Змінювались начальники і шолководці. Чимраз менше залишалось у полках солдатів: вони поверталися до своїх сіл. Їхні аргументи були короткі і ясні:

— Для чого ми будемо боронити офіцерію і генералів.

З одним з таких полків жотився на південь і капітан з шідстриженою лід лопатку борідкою і довгим крючкуватим носом.

А потім, коли полки сідали на судна, він залишився на березі для зв'язку...

Сідала піляка від кінських копит і тачалок. Капітан вислухував, видивлявся, доносив.

Доходили чутки, що в якомусь селі вирізали продзагон — капітан гладив бороду і при світлі тъмяні лампи пітав — «донасения», які закінчувались — «скоро виступимо».

Чимраз рідше доходили до капітана чутки про розправи з продзагонами.

Зникли продзагони, — зникли не тому, що їх вирізала рука капітана, а тому, що історія сказала:

Ви вже непотрібні...

З Криму капітан шерейхав до одного українського міста. І звідти знову пісав, повідомляв, проектував. Тепер він працював економістом — плановиком у тресті.

Він слідкував за роботою, за людьми.

— Подвійна бухгалтерія, — ухмілюючись говорив він сам собі.

Трест послав його в столицю.

Не хотілось їхати сюди, бо на розі Пушкінської і безіменного провулка в саду стояв особняк, де він народився і виріс. Звідси він пішов на війну, тут 1917 року, коли приїхав у відпустку, присягався покінчити з більшовицьким розгардіяшем.

Це було після того, як він «переміг на мітингу більшовицького промовця», який вислизув від його кулі зоряної літньої ночі. Я повертався з мітингу... тоді було багато цих мітингів після липневого повстання... Солдати вимагали більшовицьких промовців.

Вони (солдати) перетворюються на більшовиків тут таки перед очима...

До мого розпорядження пошук дав верхового коня, що на ньому я обіздив один по одному полки нашої дивізії, — з мітинга на мітинг.

— Хто іде? — заза узлісся вискочив верхівець. Я назвав себе. Верхівець проскоочив повз мене, пізько припавши до сідла, раптом над моїм вухом про дзижчала одна і друга куля. Мій кінь рванув. Я ледве втримався у сідлі. Назустріч хіав верхівець.

— Товаришу, ти не зустрічав капітана — спітав він мене. — Відстав я від нього і не можу наздогнати.

— Якого капітана?

Він назвав прізвище людини з лопаткуватою борідкою і довгим крючкуватим носом.

III.

Коло Держпрому я зустрів його в день приїзду. Саме в той момент він смакував думку: «Ex, якби висадити в небо цей повітряний замок і он ту брилу нагромаджені «держпроектів» і весь цей майдан, а разом з тим он що спостережливо дивиться.

Тут він зіткнувся зі мною.

По обіді він пішов глянути на свій особняк. Ось і Пушкінська. А ось і той безіменний провулок з його особняком. Але де той з визерунками, пофарбований в рожевий колір, будинок полковника Зарудіна. І потім це ж не той провулок. Там восени з-під коліс бризкала дзвінка, ліпка грязюка, а тут ходний дощ танцює по гладенькому асфальту, що чорним холодним дзеркалом впадає в гудрон Пушкінської вулиці. Але де ж його особняк? Невже зруйнували більшовики? От як вони будуть!

— Скажіть, де Саратінський провулок, — спітав він громадянина, що кується поспішав.

— А оце він — в обидва боки.

А кого спітати, куди подівся один і другий низенські будинки? Куди подівся будинок полковника Зарудіна.

Одубівші дивився вздовж провулка, що біг до блискучого гудрону вниз до набережної. Там була лазня, що належала його батькові. Лазня з нумерами і проститутками.

— Народ заражається, а полковник поживається, — чуб капітан слова промовця на трибуні, там на березі перехоної річки того гарячого літа 1917 року.

— Але ви ще відчуєте руку капітана Зарудіна — вирвалося в нього.

Коли очнувся, побачив, що на розі Пушкінської, дивлячись один па одного світлими вікнами, підносяться вгору два п'ятиповерхових будинки, обличковані в сірий колір з прямокутними синьо-чорними перехватами.

Промайнула думка:

— Це замість будинку полковника Зарудіна і купця Задоліна. Хотять масивами придушити нашого брата... Так, так, не місце особнякам і безіменним будиночкам.

Підслухав уривок розмови:

— Бачите, що створили. Сто років прожив би Харків і не побачив би таких «халупок».

— Да, техніка і освіта одно проти одного — будинок інженерів та техніків і будинок наукових робітників.

...Я йшов додому, щоб через дві години повернутися на збори, де треба було обговорити інформацію про недавно викриту органами ДПУ шкідництву організацію на півдні України.

— І той певно теж у одній з таких, — притадав я свого старого знайомого з лопаткуватою борідкою і крючкуватим носом.

Я перетинав Саратінський провулок і зіткнувся віч-на-віч з капітаном Зарудіним.

— Ви? — сказав він так, як тоді в Одесі, п'ятнадцять років тому.

— Добрий! — відповів я.

Він хотів було пройти позь мене, але я затримав його руку.

Цього разу він не втік.

...і зіткнувся віч-на-віч з капітаном Зарудіним

ХАРКІВСЬКИЙ ТЕАТР РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ

Державний Драматичний Російський Театр почав свою творчу путь «Ревизором» Н. В. Гоголя.

Низка радянських режисерів намагалась звільнити цю п'єсу від багатоповторного нашарування пристосовницької традиції, яка нагромадилася більше, ніж за 80 років в умовах царської Росії. Ця вистава Харківського театру російської драми—також один із етапів в даному шляху. Але слід відзначити, що правильного й глибокого, потрібного нам, сценічного втілення «Ревізора» не дано.

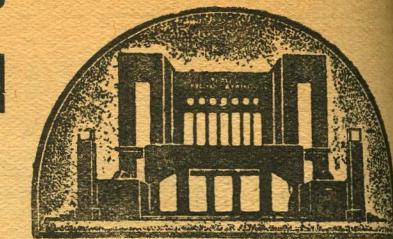
Основна протиріччя вистави — різностильність та різноплановість.

Безперечно цінне в режисерській роботі—спроба виявити в п'єсі низку нових реалістичних елементів, не підкреслених в ранішіх поставах «Ревізора». Сюди ми відносимо, наприклад, — 5-й акт, трактований режисурою дуже свіжо та сміливо: поета поміщика з власним оркестром та купчика, який ще несміливо тримає себе в дворянському середовищі, бо процес завоювання торговельною буржуазією коміндів висот тільки почався. В цьому епізоді чудово підкреслено розташування класових сил того періоду — зародження та перші етапи капіталістичного розвитку Росії.

Цілком виправдане відмовлення режисера від виходу жандарма у фіналі спектакля (текст його передано городничому). Можна погодитись і з першою сценою спектакля — полуපантомімічного порядку, яка підкреслює жахливість буття міжнародної імперії.

Все це моменти — шізнування реалістичного порядку, що допомагають розкрити соціальний зміст гогольської комедії. Але чимало в поставі є протилежніх моментів. Захоплення самодільними окремими прийомами, занадто щедре насичення спектакля елементами гротеска, буфонади, формалістичними трюками, безперечно обважнило виставу і, що найгірше, відтиснуло на другий план здоровий реалістичний струмінь.

Цей же стильовий різновид ще більшою мірою походить в трактовці образів спектакля акторами. Поряд з такими чудесними реалістичними образами, як Городничий (арт. Зважевський), Осіп — (засл. арт. Колобов), Ляшкин — Тяпкін — (арт. Столляр), Привалов (арт. Хлопов), — у виставу врізується застиглі, статичні маски (почмейстера, лікаря тощо). Образ Хлестакова, задуманий постановщиком Н. В. Петровим в дуже оригінальний трактовці, («в образі Хлестакова показують ту ложь, которая была существом эпохи. Все — на обмане, все на показе, ничего не существует»), — знижений буфонадними надмірами, захопленням, зовнішньою динамічністю, що переходить у в девільне вертіння по сцені.

Марна та тру

новному, головному, що є в п'єсі. Знайшовши ключ до вистави він зумів розкрити тему глибокої та майстерної.

Скромність, простота, відсутність позування, сила волі, непорушна певність в перемогу революції — такі якості героїв більшовицького підпілля, що, спираючись на пролетарські маси, зуміли розколоти злади армії інтервенції з її 50-ти тисячами солдат, танками та броньовиками. Зуміли злади простим, але великим словом комуністичної правди.

Арт. Крамов в ролі Фільки (Інтервенція)

Образи героїв більшовицького підпілля зогріли своїм теплом виконанням актори В. Яндат (Бродський), А. Парамонова (Жана Барб'є), В. Медведєва (Орловська), А. Столляр (Бондаренко).

Ше вдалише, в системі художніх образів, розгорнута в спектаклі тема міжнародної пролетарської солідарності і органічно в нею зв'язаний крах капіталістичних інтервенцій проти країни Рад. Шлях французьких солдатів, що усвідомили собі класову сутність імперіалістичної війни і повернули свою зброю на боротьбу зі спільними ворогами — буржуазією всіх націй, з великою переважливою силою показаний у виставі артистом Л. Кулаковим (Селестен), К. Жулінським (Алі). Тє, що режисура зуміла сенегальця Алі, цей, на перший погляд, епізодичний персонаж, вивести на одне з провідних місць у спектаклі, говорить про велику політичну та художню зрілість керівництва театру.

**

Сімнадцятому з'яду театральний театр портував поставою п'єси Максима Горького «Егор Буличев та інші». В цікавій і яскравій поставі театр зумів донести до глядача глибоку ідею автора про загнивання капіталістичного суспільства, зумів поєднати індивідуальне з типовим. Тільки деякою мірою випадає з загального плану вистави недосить глибоке розкриття класової суті головного образу п'єси — Егора Буличева заслуженим артистом Колобовим. Піката, дбайлива робота режисури (Н. В. Петров і А. Г. Крамов), художника М. Беспалова і численних акторів (особливо Скопіної, Парамонової, Кулакова, засл. арт. Строевої - Сокольської) — в цілому дала нове і оригинальне сценічне втілення прекрасної

Арт. Крамов в ролі Буличева.

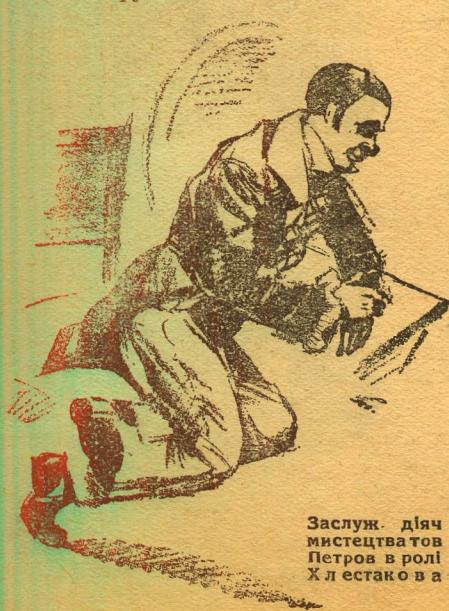
Всі ці хиби спектаклю пояснюються почасти недостатнім репетиційним часом при постановці «Ревізора».

*

Друга вистава — «Інтервенція» Л. Славіна, що творилася в сприятливіших умовах, продемонструвала великі творчі можливості театру.

Тема п'єси: героя більшовицького підпілля, міжнародна пролетарська солідарність, інтервенція як воєнно-політичний акт, крах буржуазної свідомості «молодої людини XIX століття».

Поставник спектаклю засл. артист Крамов зробив акцент тільки на ос-

Заслуж. діяч мистецтв Петров в ролі Хлестакова

ХАРКІВ
п'єси в
ника.

Оста-
кого т-
менії

Основ-
кина
показ-
ну мо-
ї раз-
гедіє-
стем,
музич-
старо-

ЗОЛОТА ТОНЯ

Імені великого пролетарського письменника.

**

Остання четверта постава харківського театру російської драми це—комедія В. Шкваркина «Чужа дитина».

Основна фінішність комедії В. Шкваркина в тому, що в ній любовно, тепло показано нашу енергійну й життєрадісну молодь. Глядач відпочиває в театрі разом з Манею смеється над її «трапедією з чужою дитиною», разом з Коцем, Яковом, Расю жартує з старого музика Караулова, з його дружини — парої обивательки, з резноїців Кості.

Л. Скопіна в ролі Мані

У п'єсі є небезпека зійти на самі водевільні трюки, відгіксись до демесового фарсу. Поставники спектаклю Н. В. Петров і А. Г. Крамов щасливо обійшли цю небезпеку, подавши «Чужу дитину» в пламні ліричної комедії. Поставники прагнули дати повнокровні образи живих людей, які, в процесі переможного соціалістичного будівництва, переборюють і в собі дрібно-буржуазні забобони, набирають нових рис. Це завдання інізка виконавців вистави (Бренберг, Скопіна й інш.) суміли реалізувати талановито. З образів старшого покоління найсильніше враження спрає арт. Крамов в ролі Каравурова. Ми бачимо як поволі ламає старий музика свої дрібнобуржуазні забобони і усвідомлює, що правда за моядло.

**

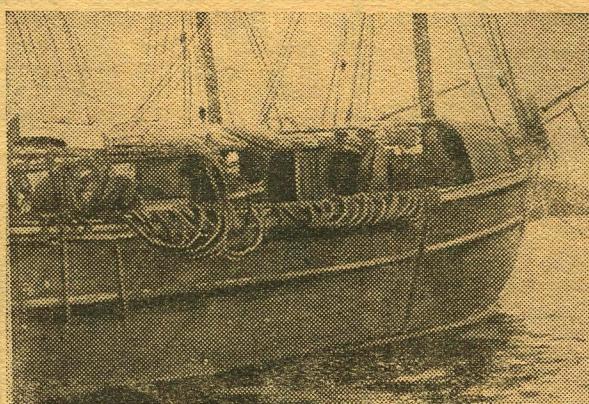
Любовне, тепло ставлення пролетарів Харкова до мистецтва, активна участь їх за керівництвом партії в його будівництві — ось основний важіль, що дав змогу в такий короткий термін підняти справу утворення Харківського Театру Російської Драми й подальшого процвітання та розквіту театра единим пролетарським фронтом з українськими, єврейськими та театралістами інших народів УСРР.

Дніпро не є тільки „білий вугіль”, не тільки важлива водна магістраль яка тепер з побудовою Дніпрорівстану, Дніпровських шлюзів — набула виняткового значення для всього народного господарства соціалістичної України.

Не останнє місце посідає Дніпро в робітничому постачанні своїми багатющими рибними ресурсами.

Зокрема, Нижній Дніпро цього року має дати робітничим районам і колгоспному селу десятки тисяч центнерів риби. Весняна путіна вже почалася.

Рибальські колгоспи вийшли на лов ляшів, окунів, карасів, сомів й іншої риби.

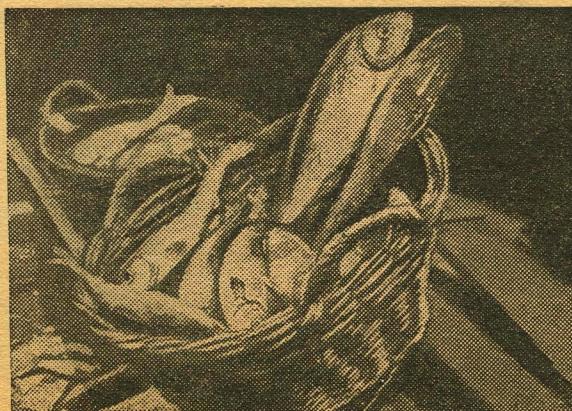
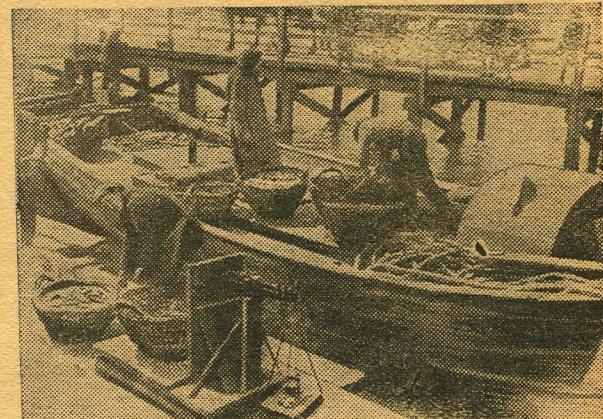
Романтика душогубок, незgrabних каюків, дубів, вусатих лоцманів одходить в небуття.

Сотні моторових човнів Укррибактресту, пронизуючи пашорошену очеретянутишу, провадять лов за допомогою найновітніших наукових і технічних засобів.

Од них намагаються не відстати, з ними змагаються

рибальські колгоспи. Херсонська артіль рибалок — водників „Золота Тоня“ одна з найкращих серед рибальських колгоспів Нижнього Дніпра.

„Золота Тоня“ з дня на день виконує норму денного лову, воднораз даючи високі показники якості, наочно доведчи перевагу соціалістичних форм господарювання і в річковому рибальстві, що мають перевороти Дніпро на справжню золоту тоню.

На фото: рибалки артілі „Золота Тоня“ тягнуть невід на Дніпро. За ними, вдалечині видно новий херсонський елеватор; рибальське судно Укррибактресту в Херсонському порту; вивантажують рибу з колгоспного баркасу; краші гатунки риби відібрані для робітників Донбасу.

ОДНА

Локомотивбуд. В орських степах Середнє - Вользького району гарячково стукотять молотки, торохтять мотори тимчасових електростанцій і виростають нові і нові ряди сезонних будиночків. Це розпочалося тут будівництво. Орського паротягобудівельного гіганта — «Локомотивбуд» 540 потужних паротягів, 540 ще потужніших теплотягів, 25000 тонн запасних частин — ось річна програма нового заводу. Це буде найбільший в Європі і другий в світі своєю потужністю локомотивний завод.

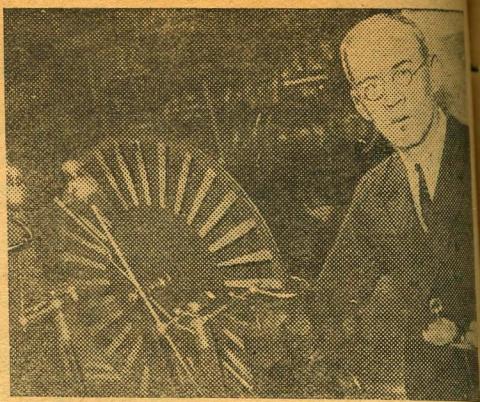
На фоті — свердлять колодязі в робітничому селищі «Локомотивбуд».

Ще більше мила! Одним з найпростіших і разом з тим дуже промовистим загально - визнаним фактом, що свідчить про значне підвищення добробуту трудящих в Радянському Союзі, — є небувало вирошливий попит на мило, особливо на кращі туалетні сорти. Не зважаючи на те, що всі моловарні заводи збільшили вдвое - втроє, а деякі ще більше випуск продукції, — мило розходитьться велетенськими кількостями і ще трапляються випадки, що його не вистачає.

На фоті — зразки кращих сортів туалетного мила, що його випускає московська фабрика „Свобода“. Ця фабрика 1934 року має випустити 15.000 тонн туалетного мила. Половина з цього мила буде в обгортках.

П'ятнадцять років робітничим факультетам. Недавно минуло п'ятнадцять років з того дня, коли видано декрет про організацію робітничих факультетів. П'ятнадцять років тому ідея робфаків викликала палкі дискусії, глуху і одверту протидію запліснівілих рутинерів від науки і навіть неприхованій саботаж. Та революційна ідея, закладена в організацію робфаків, перемогла. Вже десятки тисяч колишніх робфаківців стали інженерами, лікарями, визнаними господарниками, професорами. На фоті — т. Філейський один з перших вкладачів московського робфака ім. Свердлова, організованого в жовтні 1919 року на підставі згаданого декрета ВЦВК. Тепер цей робфак — величезна школа для підготовки робочих кадрів. Робфак уже випустив кілька тисяч чоловік. Тов. Філейський працює і зараз на робфаку — він керівник предметної комісії з фізики.

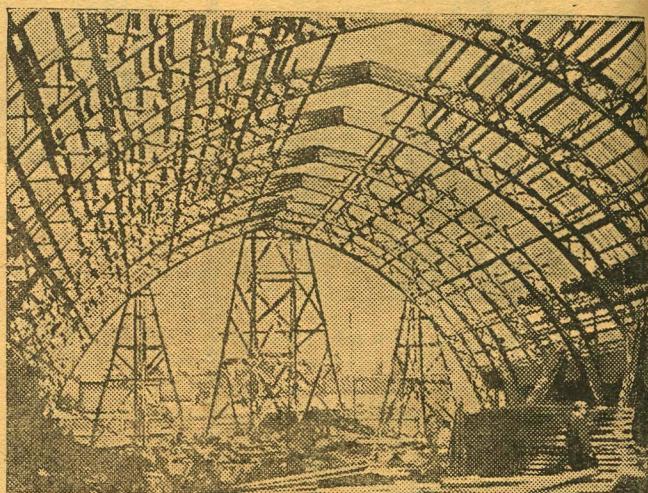

ШОСТА

Геть екзотику бруду. Колись в країнах Сходу базар був центром життя. Що більше було місто, то більший був базар. Але не тільки більший, а ще і брудніший. Цей бруд правив за один із елементів славної звісної „східної екзотики“.

Країни радянського сходу жорстоко борються з отію екзотикою бруду. насамперед виганяють Піз з базарів, колишніх розсадників епідемії. В Сталінабаді і Еривані, в Ташкенті і Тифлісі збудовано вже, і далі будуть збудовані, добре устатковані і удосконалені ринки.

На фоті — будівництво нового великого критого ринку в Тифлісі. В йому буде 28 крамниць і 60 рундуків для торгівлі з колгоспниками. Загальна площа нової будівлі — три тисячі квадратних метрів.

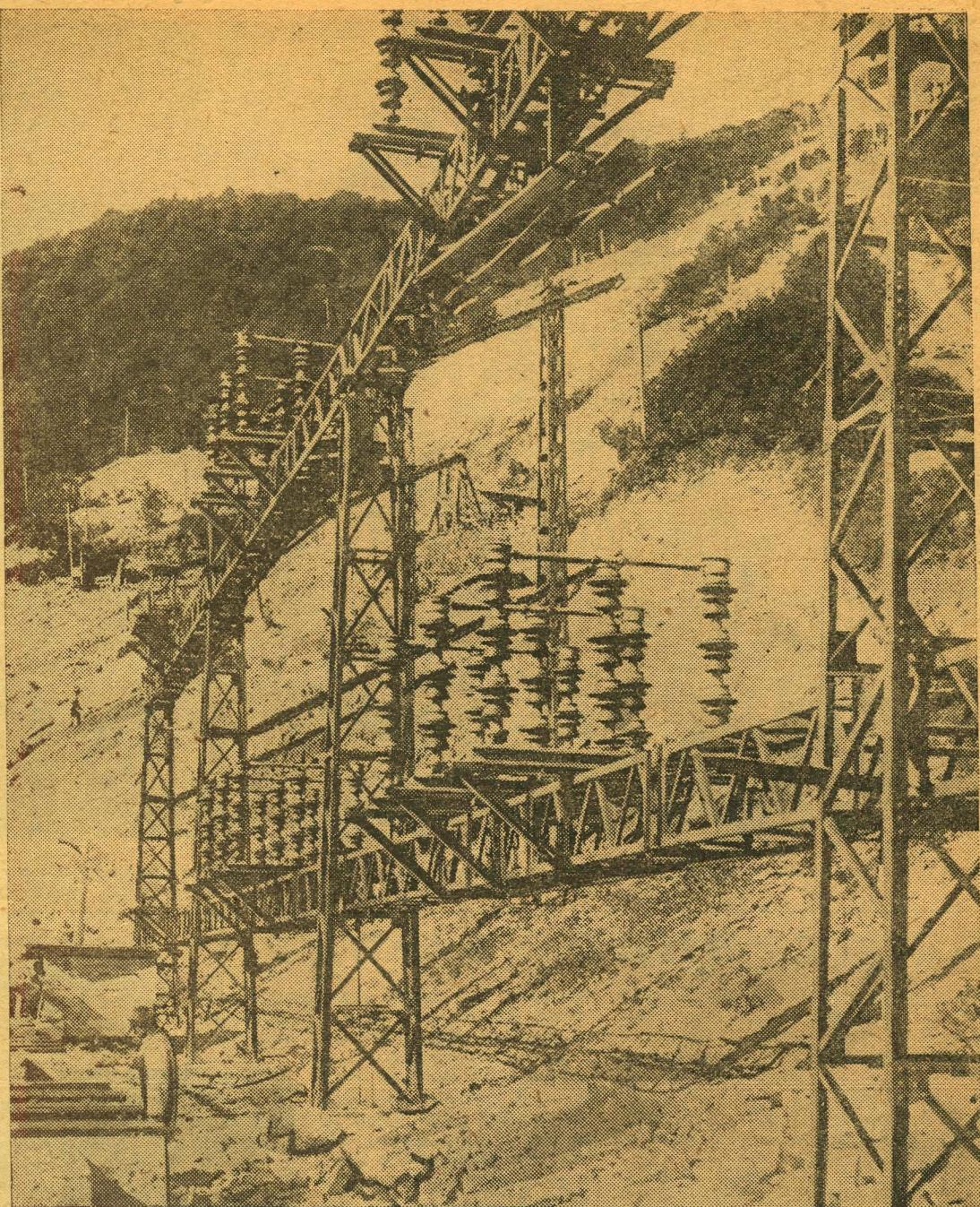

У Харкові є цілий ряд національних шкіл для дітей вірменів, татар, корейців і т. д.

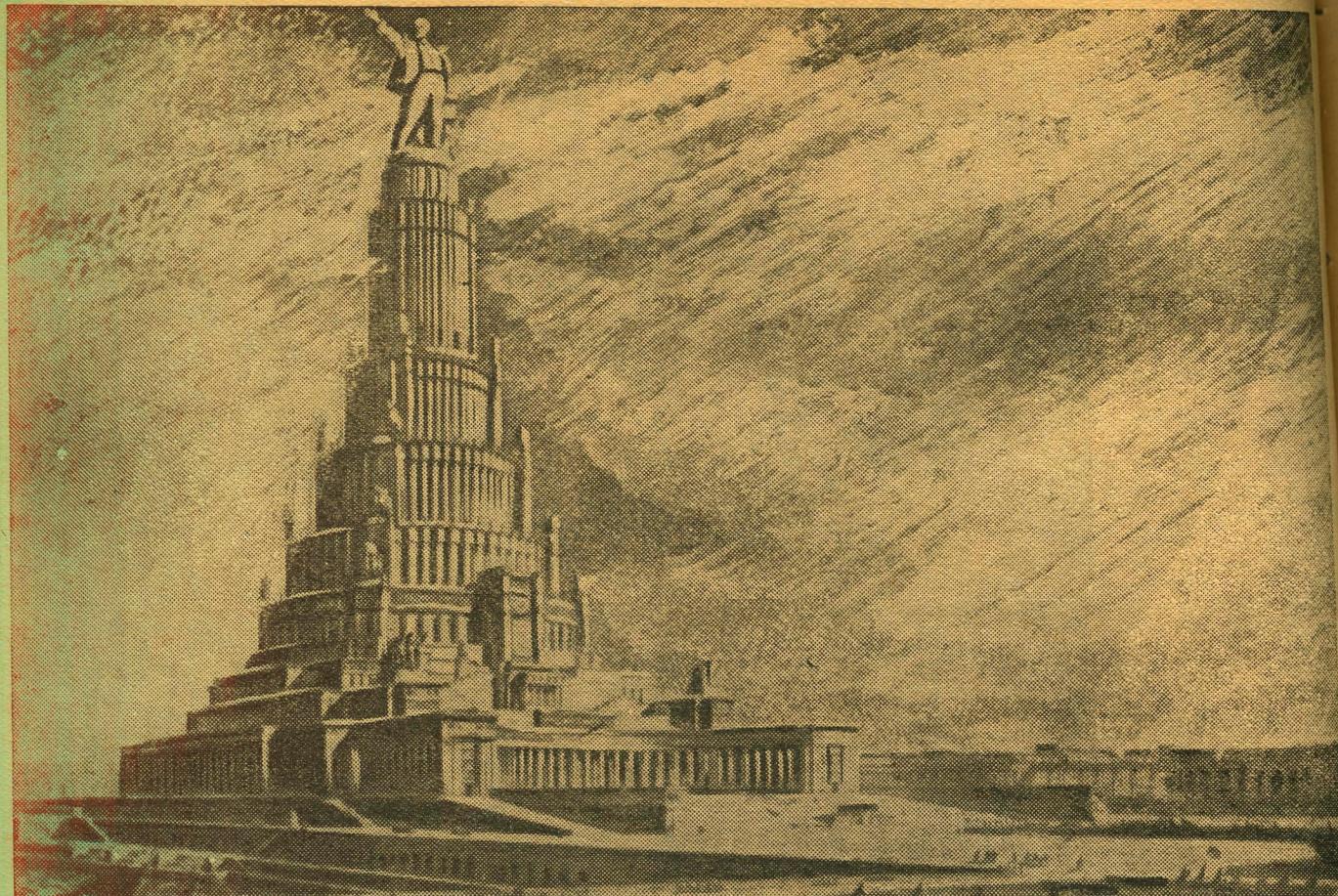
На фоті: піонери харківської вірменської школи перед початком зборів піонерського активу організували співи і танки в національних костюмах.

C
V
I
T
U

Новими незнаними тут деталями прикрашаються колись глухі гірські ущіlinи, непрохідні пустелі і дикі скелі. Чим далі більше розгалужуються лінії електро-передач і сталеві щогли крокують в нові і нові місцевості. На фоті — щогли відкритої підстанції на Гізель-Доні.

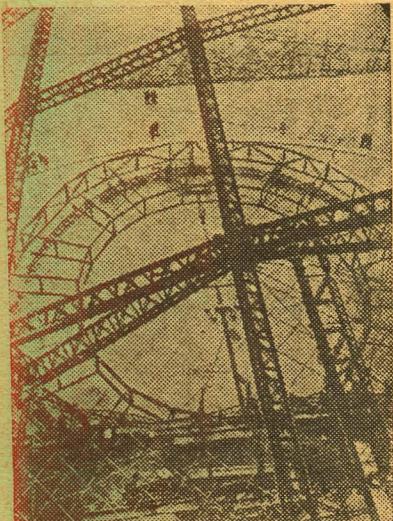

Проект величеського, небувалого в світі за розміром і характером Палацу Рад в Москві

„ПОВІТРЯНИЙ ЗВ'ЯЗОК“

Гітлер у своїй книзі «Мейн Кампф» оповідає, що коли він довідався про оголошення війни (мовиться про світову різанину 1914—1918 р.), то від захоплення став на коліна і палко помолився богу.

Нинішній німецький фашизм не менш палко молиться богам війни, ніж

Один із гіантських цепелінів, що будується у Фрідріхсгафені. Цей цепелін „Л-129“ багато більший від усіх попередніх. Він розрахований на 50 пасажирів, крім команди.

На фото — кістяк будованого цепеліна

молився його вождь два десятки років тому. Якщо фашизм у всіх країнах означає готовування до війни, то німецький фашизм означає найшаленіше, найскаженіше готовування й організацію війни. Війна стала „державною реальнією“ і „провідною віссю“ всієї внутрішньої і зовнішньої політики німецького фашизму. Ось один із численних афоризмів „міністра пропаганди і освіти“ Геббельса: Війна — така ж природна справа для мужчин, як для жінки — родити дітей.

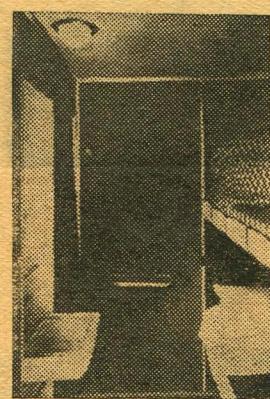
Покинувши Лігу націй і конференцію „роззброєння“ щоб остаточно розв'язати, собі руки, провадячи безкраї переговори про „рівність зброян“, щоб виграти час, німецький фашизм скаженими темпами налагодяє своїх імперія лістичних конкурентів в царині озброєння. Фактичний рівень німецьких озброєнь давно уже перебільшив ті норми, що їх Німеччина пропонує, як базу для переговорів. За повідомленням закордонної преси, Німеччина на випадок мобілізації може виставити 3½ мільйона добре півліченіх солдатів, озброєних всіма видами зброї. Особливу увагу приділяє німецький фашизм

розвиткові воєнної авіації, цілком забороненої Німеччині Версальським договором. Під виглядом «спортивних», «шоліцьких» і «цивільних» літаків фашистська Німеччина вже утворила потужну воєнну авіацію. На чолі кампанії щодо створення воєнної авіації стоїть Герінг, колишній пілот і нинішній міністр авіації. Щоб підвищити „громадську температуру“ фашистські газети по команді Герінга до хрипоти кричать про беззахисність Німеччини з повітря, друкарють фашистські вигадки про насоки таємничих „червоних аеропланів“ на німецькі міста і т. п.

Закордонні газети повідомляють, що німецькі авіазаводи можуть випускати щомісяця до 5.000 літаків.

З воєнною ж метою інтенсивно розгортається і німецьке дрижаблебудівництво. На словах, звичайно, нові цепеліни призначені лише для торговельно-пасажирського зв'язку з Америкою. Але на практиці ці повітряні дредноути легко можуть «підтримувати зв'язок» хемічними бомбами з усікою іншою, не так далекою країною...

К. Лінд.

Пасажирська каюта цепеліна „Л-129“

ШАХИ Й ШАШКИ

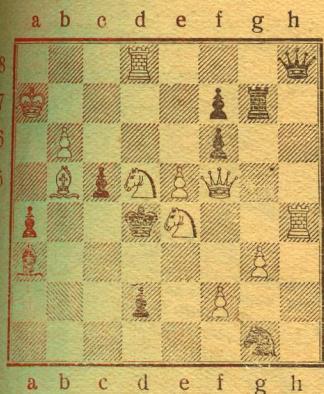
За редакцією О. О. Алексіна

Конкурс на розв'язання завдань

(Умови див. № 1 „Всесвіту“)

Завдання № 13

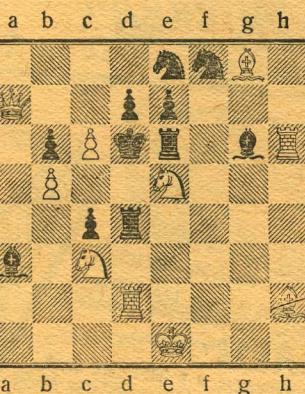
[І. А. Шіфман]

Білі: Кр a7, Ф f5, Т d8, h4, С b5, К d4, е4, п. b6, e5, f2, g3 . . . (11)
Чорні: Кр d4, Ф h8, Т g7, С a3, К g1, п. a4, c5, d7, f6, f7 . . . (10)

Мат за 2 ходи.

Завдання № 14

Білі: Кр e1, Ф a7, Т d2, h6, С g8, h2, К с3, е5, п. b5 . . . (10)
Чорні: Кр d4, Т d4, e6, С a3, g6, К e8, f8, п. b6, c4, d7, e7 . . . (11)

Мат за 2 ходи.

Завдання № 15 Гольцаузена

Білі: Кр e1, Ф d4, Т с4, С h3 . . . (4)
Чорні: Кр b5, С b7, c7, п. a5, d7, f4 (6)

Мат за 3 ходи

Завдання № 16. Е. Цеплера

Білі: Кр a8, Ф d6, Т g6, п. f3, f4, g2 (6)
Чорні: Кр h5, Т h5, п. f5, g7, h7 . . . (5)

Мат за 3 ходи

Подаємо партію Ботвінік - Юдович, груну на всесоюзних змаганнях на турнірі 1933 р. Ця партія є одна з найкращих на цьому турнірі. Вона ще раз характеризує велику обдарованість М. М. Ботвініка.

Партія № 2. Захист Грюнфельда.

10-й тур всесоюзної першості 1933 р.
Білі М. М. Ботвінік.
Чорні М. М. Юдович.

1. с 2 — с 4, К g8 — f6, 2. d2 — d4 g7 — g6, 3. К b1 — с3 (ще енергійніше певно було б 3. f3) d7 — d5, 4. Kgl — f3 (у партії з Левенфішем з того самого турніру Ботвінік зразу зіграв 4. Ф b3. В цьому разі на 4... с6 відповідають 5. с : d5 К : d5, 6. e4 К : c3, 7. b : c3 з прекрасною грою) С f8 — g7, 5. Ф d1 — b3 c6 — с6, 6. e4 : d5 К f : d5, 7. С cl — d2 0 — 0, 8. e2 — e4 К d5 — b6 (на b6 кінь стоїть дуже невдало. Перевагу треба

було віддати розмінові на с3) 9. Т a1 — d1 (захищаючи пішка d4 і зберігаючи сильний центр) Ф d8 — c7, 10. С f1 — e2 К b8 — d7, 11. а' — a4 (спричиняючи послаблення пункта b6) a7 — a5, 12. С d2 — e3 Ф c7 — d6, 13. К с3 — a2 e7 — e6, 14. 0 — 0 h7 — h6, 15. Т a1 — c1 f7 — f5 (щоб після розміну на e4 здобути поле для коня b6, який зв'язує всі фігури ферзевого фланга чорних), 16. К a2 — c3 Кр g8 — h7, 17. Т f1 — d1 (загрожуючи з руйнівським ефектом розкрити гру ходом d4 — d5) f5 : e4, 18. К с3 : e4 Ф d6 — b4 (через слабість королівського фланга чорні стоять дуже погано, а гонитва за пішаком лише прискорює розгром). 19. Ф b3 — c2 Ф b4: a4, 20. b2 b3 Ф a4 — a3, 21. К f3 — h4 (хід що виграє, бо пункт g6 тепер не захищений) Ф e3 — e7, 22. К h4: g ! Кр h7 : g6, 23. С e2 — h5 !! Чорні здалися, бо від мату немає захисту (... 23 ... Кр h7, 24. К f6 + і 25. Ф h7 X, або 23 ... Кр : h5, 24. К f6 + і 25. Ф e4 X).

ХРОНІКА

О По всій Україні відбуваються фабрично-заводські, установські, вишивські, шкільні низові турніри — перший етап всеукраїнського шахматного турніру молоді. Лише в Києві і Харкові, за неповними даними, охоплено понад 8000 учасників. Останні два етапи турніра — обласні змагання і фінал відбудуться у другій половині квітня і першій декаді травня.

О На знак XVI роковин Червоної армії у Харківському БЧА відбувся матч збірна гарнізону — збірна низових гурків, що закінчився перемогою збірної гарнізону з рахунком +42, — 23.

ОДЯГ 1934 РОКУ

Зразки, що Іх розробили лабораторії традескантів

Фасон двобортного чоловічого пальта. Праворуч — виставці фасонів представників крішвеїтстудії пояснюють відвідувачам

Фасон дитячого демісезонного пальто „Фантазія“ на 1934 рік. Фасон цей розробили лабораторії Укршвейтрасфесу

к сведению лечебных учреждений!

«МОСОБЛХИМПРОМСОЮЗ»

ХИМИКО-ФАРМАЦЕВТИЧЕСКАЯ ФАБРИКА

“ГАЛЕН-МОСКВА”

МОСКВА, 55-БАХМЕТЬЕВСКАЯ УЛ. 2-Й ВЫШЕСЛАВЦЕВ ПЕР., 6-А.

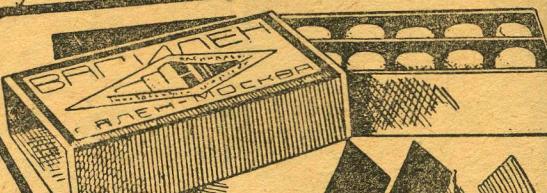
Секаровская жидкость

(вытяжка из семенных желез)
разреш. НКЗ № 8362.

применяется против истощения,
упадка сил, полового бессилия
и неврастении во всех его видах.

Активированный уголь “КАРБОЛЕН”

в таблетках, крупинках и в порошке для
внутреннего употребления. разреш. НКЗ дарв № 4211
рекомендуются врачами при ряде желудочно-
кишечных заболеваний, — при процессах усиленного
брожения в кишечнике, при артериосклерозе, при
отравлениях ядами, грибами, недоброкачествен-
ными пищевыми продуктами, в гинекологии
при септических абортах как присыпка
при гноинных ранах и плохой заживо-
ящих фистулах.

ДЛЯ ПРЕДОХРАНЕНИЯ ОТ
беременности выпущены вагинальные шарики
“ВАГИЛЕН”, приготовленные на противозачаточ-
ном препарате хинозоле. разреш. наркомздравом.

ПРОДАЖА ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САНГИГИЕНИИ СССР

Способ употребления при препарате

ПРИ отсутствии на местах
заказы исполняются
ПРИ получении задатка в
50% посыпочной Конторе
“ГОРТ” — МОСКВА —
Московорецкая ул. 26/

на сумму свыше 200 руб. заказы могут
выполняться непосредственно фабрикой

„НОТЫ-ПОЧТОЙ“ Центральный нотный магазин МОГИЗ’а

Москва, Центр, Неглинная, 14. Телефон № 3-69-31

ВЫСЫЛАЕТ ИСКЛЮЧИТЕЛЬНО НАЛОЖЕННЫМ ПЛАТЕЖОМ БЕЗ ЗАДАТКА

Самоучители и школы для музыкальных инструментов (по нотной и цифровой системам)

I. Гитара 7-ми стр.— Иванов	3-45
Мандолина — Александров	1-50
Балалайка — Илюхин.	1-00
” — Луканихин	2-00
Гармоника 2 х рядн, венская, 21 кл., 12 бас., русско-нем. строй — Сергеев и Голубев	1-50

По нотной системе

Баян 52 клав. 90 басов — Гладков и Голубев	4-00
Фортепиано — Бейер	3-75
Мандолина или 4-х стр. домра — Розов	4-40
Скрипка — Брож, ч. I	3-00
Скрипка — Берно, ч. I	4-50
Виолончель — Ли	5-00

Труба или корнет — Орвид	6-00
Флейта — Платонов	8-50
Волторна — Шеллар	4-75
Кларнет — Блатт, ч. I	4-00
Труба „Б“ или „Ц“ — Китцер	7-50

Основы МУЗЫКАЛЬНОЙ ТЕХНИКИ — Драгман, вып. 1-й: корнет, труба, тенор, баритон (кларнет)	4-00
вып. 2-й: бас „Б“, альт, волторна	4-00

Портреты композиторов: Бетховен,
Шопен, Моцарт, Григ, Чайковский,
Глинка, Римский-Корсаков,
Мусоргский и др., размер 18x24

ЦЕНА КАЖДОГО ПОРТРЕТА по 1 р. 25 к.
Те же портреты, формат открытки по 35 к.

КАТАЛОГИ ВЫСЫЛАЮТСЯ ПО ПЕРВОМУ ТРЕБОВАНИЮ

НКОЗ – УССР

ТРЕБУЙТЕ ВСЮДУ:

УКРКУРУПР

ВО ВСЕХ КИОСКАХ, РЕСТОРАНАХ,
СТАНЦИОННЫХ БУФЕТАХ,
В АПТЕКАХ МИНЕРАЛЬНЫЕ ВОДЫ:

МИРРАД

При заболеваниях: желудочно кишечного тракта
катаракта желудка с пониженной кислотностью,
болезнях печени, желчных путей и подагре

РЕКОМЕНДУЕТСЯ

БЕРМИНВОДЫ

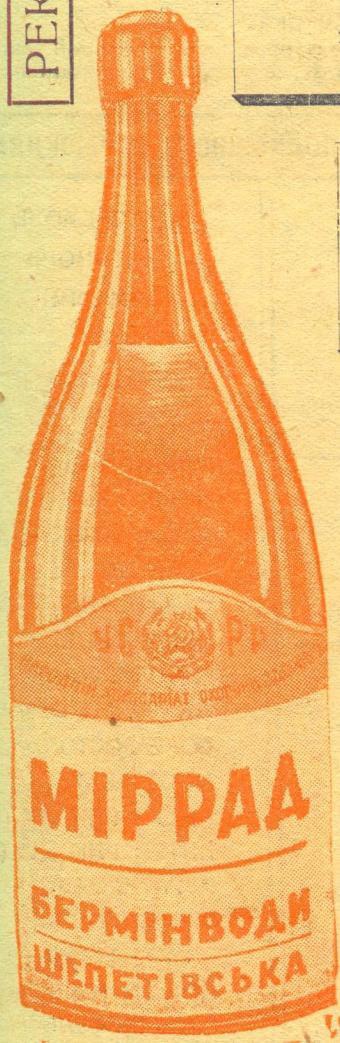
При заболеваниях: почек, почечных лоханок,
желудочно - кишечного тракта с повышенной
кислотностью, болезнях обмена веществ

РЕКОМЕНДУЕТСЯ

ШЕПЕТОВСКАЯ

При заболеваниях: почечных лоханок,
обмена веществ, катарах желудка и кишок

ЦЕЛЕБНЫЕ СВОЙСТВА
МИНВОД УКРАИН-
СКИХ ИСТОЧНИКОВ
ПОДТВЕРЖДЕНЫ
МНОГОЧИСЛЕННЫМИ
НАБЛЮДЕНИЯМИ
ПРОФЕССОРОВ-
СПЕЦИАЛИСТОВ

ТРЕБУЙТЕ
СООТВЕТСТВУЮЩУЮ
ЛИТЕРАТУРУ

ЛУЧШАЯ ЛЕЧЕБНАЯ ВОДА

С ЗАПРОСАМИ ОБРАЩАТЬСЯ: г. Харьков, Горяниновский пер., № 12, Укркуруп, тел. 3-41-34

ОПТОВЫЙ СКЛАД В ХАРЬКОВЕ: ул. Свободной Академии, № 47

Ціна 30 коп.

НАРКОМЗДРАВ УССР
ХАРЬКОВСКОЕ МЕДИЦИНСКОЕ ОБЩЕСТВО

ВСЕУКРАИНСКИЙ ИНСТИТУТ

ЭНДОКРИНОЛОГИИ И ОРГАНОТЕРАПИИ

ПРОИЗВОДИТ:

ГЕМАТОГЕН

(ПРЕПАРАТ КРОВИ) ЖИДКИЙ И В ТАБЛЕТКАХ.
Применяется при малокровии, туберкулезе и рахите.

ФОСФРЕН

(ФОСФОР ДЛЯ МОЗГА). В ТАБЛЕТКАХ.
Применяется при общем понижении тонуса нервной системы, переутомлении, при упадке умственных и физических сил.

СПЕРМОЛЬ

(ВЫТЯЖКА ИЗ СЕМЕННЫХ ЖЕЛЕЗ)
Применяется для укрепления всего организма, нервной системы, улучшения деятельности сердца, при астме и как общее тонизирующее.

ОРГАНОПРЕПАРАТЫ В ТАБЛЕТКАХ И В АМПУЛАХ ДЛЯ ПОДКОЖНОГО ВПРЫСКИВАНИЯ

ИНСУЛИН
ПРОЛАНОЛЬ
ФОЛИКУЛОН
ПЕО - СПЕРМОЛЬ
ТИР - СПЕРМОЛЬ
ТИР - ОВАРИН

МАММИН
ТИРЕОНДИН
МИОЛЬ
ЛИЕНИН
ПРОСТАТИН
ТИМИКОЛЬ

ЛЮТЕОГЛЯНДОЛЬ
ПРОПРОВАРИН
ЦЕРЕБРИН
ПИТУСПЕРМОЛЬ
ПАНКРЕОСПЕРМОЛЬ
ОВАРИН

ЛЕЦИТОГЕМОЛЬ
ФРЕНОТОНОЛЬ
АНДРЕМАЛИН
РЕТИНОЛЬ
ГЕПАТИНОЛЬ
ТОРУЛИН
ЯРСОГЕМОЛЬ
ФЕРРО - ФИТОЛЬ
БРОМЛЕЦИТОЛЬ
ГЕПАТИН
ОВАРИОГИПОФИЗИН
ГАСТРИНОЛЬ
АНТИТИРЕОИДИН
ЛАКТОПРОТЕОЗАН
СОВЕРГОСТОЛЬ
МИТОНОЛЬ
ПИТУИГРИН „Р“ (в амп.)
ПИТУИГРИН „А“ (в флак.)
ПАРАТИРОЛЬ
ЯРСОЛИЕНОЛЬ
ЗИМО - ФЕРРО - ФИТОЛЬ
ЙОДОФИТОЛЬ
ПАНКРЕОТОЛЬ
ГРЯВИДОЛЬ

ПРОДАЖА ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САНИТАРИИ И ГИГИЕНЫ СССР